KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z „Antygony”

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **A**

4. (1 pkt) **D**

5. (1 pkt) **A**

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hajmon przywołuje obraz drzewa rosnącego nad rwącym strumieniem: drzewo, które się nagnie, zachowa konary, a zbyt oporne runie z korzeniami. Odnosi to do ojca jako władcy: nawet mądry człowiek powinien słuchać innych i umieć ustąpić. Metafora oznacza więc potrzebę elastyczności i umiaru w rządzeniu. Hajmon ostrzega Kreona, że upór i pycha doprowadzą go do katastrofy – władca musi umieć się ugiąć i posłuchać głosu rozsądku.
Punktacja: wyjaśnienie metafory: drzewo ugina się, nie łamie (1 pkt); odniesienie do elastyczności w rządzeniu (1 pkt); ostrzeżenie przed sztywnością i pychą (1 pkt)

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Antygona mówi Kreonowi: „Wcześniej śmierć przyjdzie, za zysk to poczytam. Bo komu przyszło żyć wśród nieszczęść tylu, jakże by w śmierci zysku nie dopatrzył?”. Jako córka Edypa dźwiga ciężar klątwy ciążącej na rodzie Labdakidów – nieszczęście ojca, śmierć braci. Śmierć traktuje więc jako wyzwolenie od dalszych cierpień, a zarazem jako cenę wierności prawom boskim i zachowania honoru: gorsze byłoby dla niej zostawić brata niepogrzebanego.
Punktacja: odniesienie do życia pełnego cierpień (1 pkt); klątwa rodu Labdakidów (1 pkt); śmierć jako wyzwolenie i zachowanie honoru (1 pkt)

8. (4 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hajmon pełni rolę mediatora – próbuje pogodzić ojca z Antygoną i znaleźć kompromis. Używa argumentów racjonalnych: odwołuje się do opinii ludu, przestrzega przed pychą, radzi elastyczność w rządzeniu. Jest rozdarty między miłością do Antygony a posłuszeństwem ojcu. Jego próba mediacji kończy się porażką – Kreon odrzuca rady syna z pychy. Hajmon popełnia samobójstwo przy ciele ukochanej, stając się ofiarą niemożliwego do pogodzenia konfliktu. Jego śmierć pokazuje, że w tragedii nie ma miejsca na kompromis.
Punktacja: Hajmon jako postać pośrednia, próba mediacji (1 pkt); argumenty: głos ludu, rozum, elastyczność (1 pkt); odrzucenie przez ojca z powodu pychy (1 pkt); tragiczny los – samobójstwo jako konsekwencja niemożności pogodzenia (1 pkt)

Grupa B

1. (1 pkt) **D**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (1 pkt) **A**

5. (1 pkt) **D**

6. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Antygona stoi przed tragicznym dylematem: jeśli pogrzebie brata, złamie edykt i zginie; jeśli nie pogrzebie, obrazi bogów i zdradzi rodzinę. Każdy wybór oznacza utratę fundamentalnej wartości – nie może wybrać dobrze. To klasyczna sytuacja tragiczna: konflikt praw boskich z ludzkimi, gdzie bohaterka musi poświęcić jedno dla drugiego.
Punktacja: wskazanie konfliktu między obowiązkiem rodzinnym a posłuszeństwem władzy (1 pkt); wyjaśnienie, że każdy wybór prowadzi do utraty wartości (1 pkt); odniesienie do praw boskich vs ludzkich (1 pkt)

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kreon silnie rozdziela sferę męską od żeńskiej, przypisując mężczyznom rozum, a kobietom emocjonalność. Paradoks polega na tym, że to właśnie Kreon zachowuje się emocjonalnie – działa z pychy, gniewu, urażonej dumy. Antygona natomiast postępuje racjonalnie według swoich zasad. Sofokles odwraca stereotypy płciowe, pokazując, że to władca kieruje się emocjami, nie rozumem.
Punktacja: poglądy Kreona: mężczyźni = rozum, kobiety = emocje (1 pkt); faktyczne zachowanie: Kreon działa emocjonalnie (1 pkt); ironia – odwrócenie stereotypów (1 pkt)

8. (4 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tejrezjasz to ślepy wieszcz reprezentujący wolę bogów i głos wyższego porządku. Jego przyjście stanowi perypetię – punkt zwrotny akcji. Przepowiednia gniewu bogów i śmierci syna wreszcie przeraża Kreona i wymusza zmianę decyzji. Tejrezjasz ujawnia prawdę: edykt Kreona obraził bogów, bezczeszcząc zmarłego i skazując żywą na śmierć. Jest głosem transcendencji i sprawiedliwości kosmicznej, która musi zwyciężyć.
Punktacja: określenie Tejrezjasza jako głosu bogów (1 pkt); przepowiednia jako punkt zwrotny (perypetia) (1 pkt); wymuszenie zmiany decyzji Kreona (1 pkt); ujawnienie prawdy o gniewie bogów (1 pkt)

Skala ocen (orientacyjna, 15 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	14–15 pkt
dobry (4)	12–13 pkt
dostateczny (3)	8–11 pkt
dopuszczający (2)	5–7 pkt
niedostateczny (1)	0–4 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/antygona**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.